

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki perusopetuksessa sekä tuki lukiossa

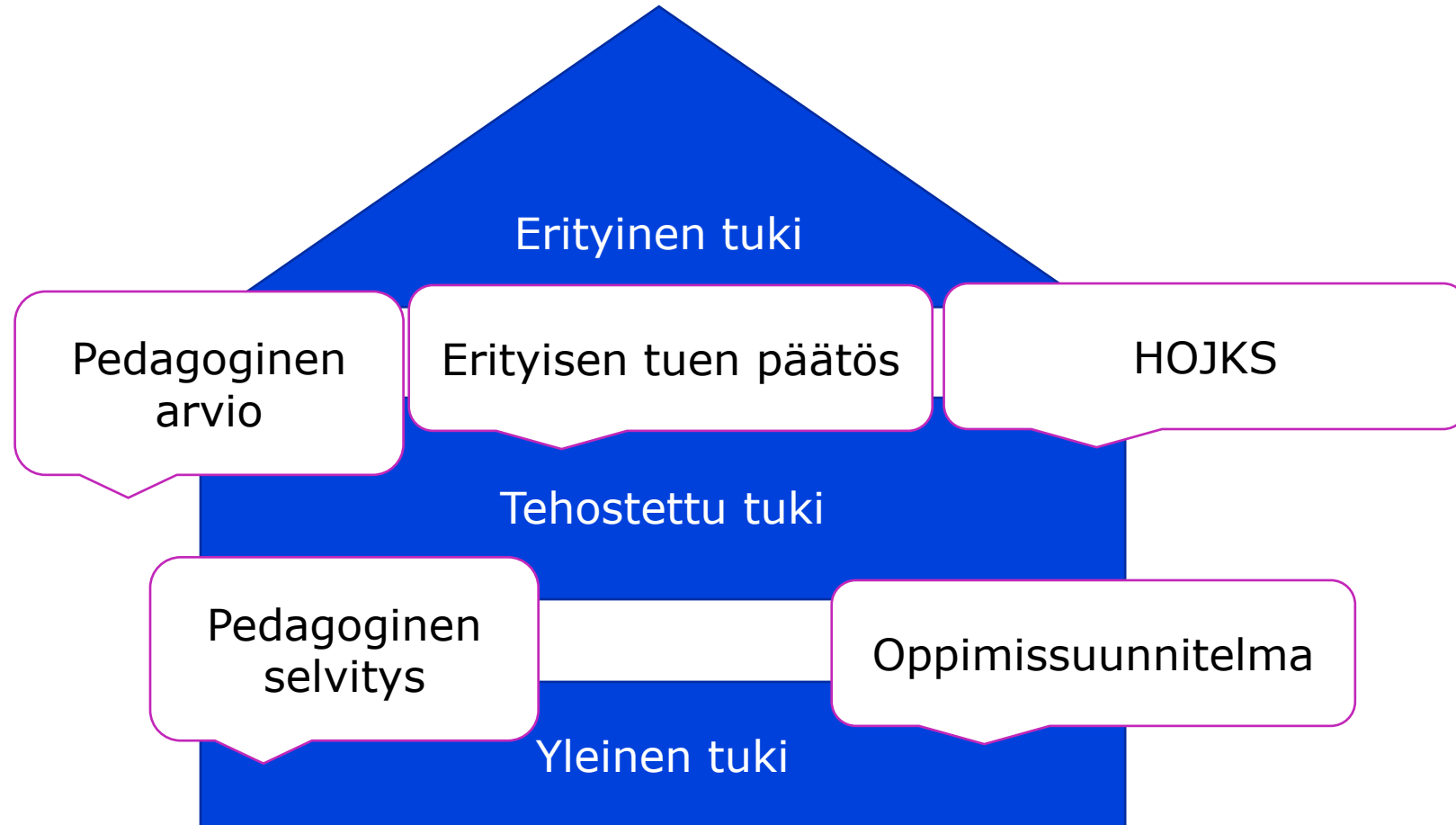
Riia Palmqvist

Oppimisen tuki on perusopetuksen oppilaan oikeus

- Ensisijaisena tavoitteena on tukea oppilaan opiskelua siten, että yleisen oppimäärän mukaiset tavoitteet on mahdollista saavuttaa kaikissa oppiaineissa
- Eri oppiaineissa ilmeneviä vaikeuksia voidaan ennaltaehkäistä ja oppimista tukea erilaisilla eriyttämisen keinoilla ja perusopetuslaissa säädetyillä tukimuodoilla (tukiopetus ja osa-aikainen erityisopetus)

Ns. Kolmiportainen tuki

Oppimista tuetaan – osaamista osoitetaan monipuolisesti

- kaikki **tehostettua tukea** saavat opiskelevat opetussuunnitelman yleisten tavoitteiden mukaisesti
  - oppimissuunnitelmassa kuvataan se, millaista tukea oppilas saa oppimiseensa sekä monipuoliset tavat osoittaa osaamista (esim. kirjallisten tehtävien suullinen täydentäminen)
- **erityisen tuen** oppilaat opiskelevat opetussuunnitelman yleisten tavoitteiden mukaisesti, ellei oppilaalle ole tehty hallintopäätöstä oppiaineen yksilöllistämistä
  - HOJKSiin kuvataan oppilaan saama tuki sekä monipuoliset tavat osoittaa osaamista
- käyttäytymistä ei voi yksilöllistää

Opiskelun erityiset painoalueet

- jos oppilaalle määritellään opiskelun erityiset painoalueet jossakin oppiaineessa, hän voi keskittyä opiskelussa tämän oppiaineen keskeisiin sisältöihin
- opetuksen järjestäjä / opettaja määrittelee keskeiset sisällöt
- tällöin oppilas opiskelee oppiainetta vielä yleisten tavoitteiden mukaisesti ja hänen suorituksensa arvioidaan suhteessa yleiseen oppimäärään

Oppimäärän yksilöllistäminen

- mikäli edes oppiaineen keskeisiin sisältöihin liittyvien tavoitteiden saavuttaminen hyväksytysti ei tuesta huolimatta ole oppilaalle mahdollista, oppiaineen oppimäärä voidaan yksilöllistää.
- oppimäärän yksilöllistäminen tehdään vasta silloin, kun oppilas ei annetusta tuesta huolimatta näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa.
- seuraavat asiat eivät sellaisenaan voi olla syynä oppimäärän yksilöllistämiseen
  - kieli- ja kulttuuritausta
  - poissaolot
  - motivaation puute
  - puutteellinen opiskelutekniikka
  - käyttäytymisen haasteet

Ennen vapauttamista tulee yksilöllistä

- oppimäärän yksilöllistäminen on ensisijainen vaihtoehto ennen oppilaan vapauttamista oppimäärän suorittamisesta
- vapauttamiseen oppimäärän opiskelusta tulee olla erityisen painavat syyt, ja se perustuu jokaisen oppilaan kohdalla yksilölliseen harkintaan
- vapauttamisesta oppiaineen opiskelusta tehdään hallintopäätös perusopetuslain 18 §:n perusteella
- jos oppilaalla on erityisen tuen päätös, vapauttamisesta päätetään erityisen tuen päätöksessä

Yksilölliset tavoitteet, yksilöllinen arviointi

- jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, hänen suoriutumistaan arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin
- päättöarvioinnissa käytetään päättöarvioinnin kriteereitä
- jos oppilas opiskelee yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa, arvioidaan oppilaan suoriutumista näissä oppiaineissa henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) suhteessa hänelle määriteltyihin, yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin ja sisältöihin
- päättöarvioinnissa ei päättöarvioinnin kriteereihin, vaan yksilöllisiin tavoitteisiin!

Oppimäärän yksilöllistäminen

- oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen merkitsee oppilaan oppimiselle asetettavan tavoitetason määrittelemistä hänen edellytystensä mukaiseksi
- tavoitteiden tulee kuitenkin olla oppilaalle riittävän haasteellisia
- oppimäärän yksilöllistämistä määrätään erityisen tuen päätöksessä
- pedagoginen selvitys sisältää erilliset perustelut yksilöllistämiselle kussakin oppiaineessa.
- jokaisen oppiaineen kohdalla arvioidaan erikseen, voiko oppilas opiskella oppiainetta yleisen oppimäärän mukaan vai tuleeko oppiaineen oppimäärä yksilöllistää
- jos yksilöllistettyjen oppiaineiden määrää on tarpeen myöhemmin lisätä tai vähentää, tehdään uusi pedagoginen selvitys ja sen pohjalta uusi erityisen tuen päätös

Todistusmerkinnät, päättötodistus

Yksilöllistetyn oppimäärän mukaan opiskelevat

- jos oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, myös päättöarviointi voi näissä aineissa olla sanallinen
- päättötodistuksessa voidaan käyttää näissä oppiaineissa myös numeroarviointia
- sekä numeroarvosana että sanallinen arvio varustetaan tähdellä (*)
- todistuksen lisätietoja-kohtaan tulee merkintä siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan
- oppilaan, jonka opetus on järjestetty toiminta-alueittain, päättöarviointi on sanallinen

Erityisopetus lukiossa

- erityisopetus ja muu oppimisen tuki mahdollistavat opiskelijoiden yhdenvertaisen aseman
- tuen tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen suorittamisessa sekä edistää hänen hyvinvointiaan ja jaksamistaan sekä antaa valmiuksia jatko-opintoihin siirtymiseen

Oppimisen esteettömyys ja saavutettavuus

Varhainen puuttuminen

Mahdollistaa opiskelijoiden yhdenvertaisen aseman

Opiskelijalla, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada oppimisen tukea tai erityisopetusta (Lukiolaki 28 §)

Luku- ja kirjoitusvaikeudet

Matemaattiset vaikeudet

Tukea opiskelijaa opintojen suorittamisessa

Antaa valmiuksia jatko-opintoihin

Tuen tarkoituksena

Edistää hyvinvointia ja jaksamista

Opiskelijalla on oikeus tukeen riippumatta oppimisvaikeuksien syistä, joita voivat olla esim.

Tarkkaavuus

Vamma

Elämäntilanne

Sairaus